

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2024/25:5

Fredagen den 18 oktober

§ 1 Jordbruks- och fiskefrågor

Landsbygdsminister Peter Kullgren

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 23 september 2024

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 21–22 oktober 2024

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är 9, och EU-nämnden inleder sitt sammanträde.

Vi hälsar landsbygdsminister Peter Kullgren hjärtligt välkommen. Hoppas att älgjakten har varit framgångsrik så långt! Inte det? Okej, det är samma här.

Vi börjar med en återrapport från mötet den 23 september.

Anf. 2 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Vi svarar på frågor om några sådana finns.

Anf. 3 MARKUS SELIN (S):

Ordförande! Också jag hälsar landsbygdsministern välkommen hit denna fredagsmorgon.

När det gäller Ungern är det ingen hemlighet att Socialdemokraterna flera gånger har framfört att vi på något sätt, om det går, vill skilja Ungern från ordförandeskapet. Det vi har bevittnat sedan de tog över ordförandeskapet har varit ovärdigt. Jag vill därför redan här i inledningen, i samband med återrapporten, fråga hur landsbygdsministern har agerat för att markera mot Viktor Orbáns Ungern och det ovärdiga ordförandeskapet samt hur landsbygdsministern kommer att markera vid kommande möte.

Anf. 4 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Förra gången jag var i EU-nämnden redogjorde jag för vad som ungefärligen har gjorts. Det jag inte nämnde då är att jag i samband med rådsmöte har uttalat mig relativt tydligt i medierna om hur vi ser på det agerande som Ungern har visat upp. I övrigt har jag inget att tillägga till förra månadens diskussion.

Anf. 5 MARKUS SELIN (S):

Men hur kommer landsbygdsministern att agera vid kommande möte?

Anf. 6 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Om Socialdemokraterna tror att det är en framkomlig väg att jag sitter på ett jordbruks- och fiskeriministermöte och ägnar tid åt annat än det som står på dagordningen kan jag, om jag ska vara helt ärlig, säga att jag tror att vi i så fall skulle spela det som vi inte tycker om precis rakt i händerna.

När jag åker dit representerar jag det som Sverige vill genomdriva i de frågor som står på agendan. Har jag möjlighet påtalar jag brister som jag ser i annan typ av ledarskap från det ungerska ordförandeskapet, och det har jag tydligt gjort i mediala sammanhang inför rådsmöten. Det är på det sättet jag har agerat, och det är så jag kommer att fortsätta agera.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Vi tar oss vidare in på rådsdagordningen, och där har vi punkt 3, Rådets förordning om fastställande för 2025 av fiskemöjligheterna i Östersjön.

Anf. 8 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Jag har som ni vet nyligen överlagt med miljö- och jordbruksutskottet om regeringens ståndpunkt om kommissionens årliga förslag om fiskemöjligheter i Östersjön och vissa fiskemöjligheter i Västerhavet för 2025, som ska hanteras på det kommande jordbruks- och fiskerådsmötet. Ståndpunkten framgår också i sin helhet i ett fakta-PM.

Enligt kommissionen följer förslaget från den 26 augusti målen och principerna i den gemensamma fiskeripolitiken, bland annat att fiskemöjligheterna ska fastställas enligt maximalt hållbar avkastning, i enlighet med den fleråriga planen för Östersjön och enligt bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning från Ices.

Kommissionen konstaterar att Östersjön utmärker sig jämfört med andra områden på grund av tillståndet i Östersjöns miljö. Därför förespråkar kommissionen i flera fall en försiktigare ansats än vad som krävs av lagstiftningen. Bland annat föreslår kommissionen de lägsta nivåerna i Ices intervall för strömmingen i Bottenhavet och centrala Östersjön. Kommissionen föreslår även kraftfulla begränsningar av bifångstkvoter för västlig sill och torsk på mellan 50 och 78 procent. Vidare föreslår kommissionen ett totalt förbud mot fritidsfiske efter torsk och lax samt att undantaget för småskaligt garnfiske efter sill i västra Östersjön tas bort.

Regeringen delar kommissionens uppfattning att försiktighet är nödvändigt vid kvotsättning i Östersjön, med hänsyn till Östersjöns miljötillstånd. Regeringen stöder därför preliminärt inriktningen i kommissionens förslag. Regeringen anser dock att förslaget i delar behöver justeras för att bestånden snabbare ska kunna återuppbyggas, vilket är en förutsättning för fiskenäringens långsiktiga hållbarhet och för att undvika negativa effekter för det småskaliga kustfisket.

För strömmingen i Bottenhavet och centrala Östersjön anser regeringen därför att det finns anledning att verka för ännu mer försiktigt satta kvoter än vad kommissionen föreslår, dels för att påskynda återhämtningen, dels för att vi vill vara säkra på att den positiva trenden är bestående. Särskilt i fråga om strömmingen i centrala Östersjön är regeringens utgångspunkt att kvoterna inte bör öka utan minska jämfört

med nu gällande kvoter. Kvoterna bör därför sättas mer restriktivt än vad kommissionen föreslår.

Vad gäller bifångstkvoterna för de båda torskbestånden och för västlig sill stöder regeringen ett ekosystembaserat angreppssätt, vilket innebär att bifångsterna minimeras samtidigt som man undviker ett totalt fiskestopp för arter som har god beståndstatus.

Regeringen stöder även generellt kompletterande åtgärder som är ändamålsenliga, grundade på bästa tillgängliga vetenskap och bidrar till att återuppbygga bestånden. Dessa åtgärder bör alltså inte utformas så att de oproportionerligt drabbar det svenska fisket och råvaruförsörjningen till beredningsindustrin negativt utan förväntad positiv effekt för de bestånd som de är tänka att skydda.

Av den anledningen anser regeringen att det existerande undantaget för småskaligt garnfiske efter västlig sill i Öresund bör finnas kvar. Regeringen anser att det vore orimligt att stänga detta garnfiske medan storskaliga fartyg kan fortsätta att fiska samma låga kvot. Av samma skäl anser regeringen att undantaget för fritidsfiske efter kompensationsodlad lax bör finnas kvar eftersom detta fiske inte påverkar det vilda laxbeståndet.

Regeringen önskar alltså verka för ett resultat som bidrar till att bevara och återuppbygga fiskebestånden i Östersjön och därmed skapa stabilitet såväl för näring och miljö som för en hållbar svensk livsmedelsförsörjning.

Som jag redogjort för i miljö- och jordbruksutskottet är en majoritet av de andra Östersjöländerna negativt inställda till kommissionens försiktiga ansats. Det gäller särskilt när kommissionen föreslår den lägsta rekommenderade nivån eller lägre än den vetenskapliga rådgivningen från Ices. Det gäller till exempel skarpsill och strömming i Bottenhavet och centrala Östersjön. Dessa länder argumenterar för att de högsta nivåerna i Ices rekommenderade intervall också är förenliga med försiktighetsansatsen och maximal hållbar avkastning.

Eftersom Sverige hittills är relativt ensamt om en restriktiv hållning kommer det att vara en utmaning att få gehör för regeringens ståndpunkt. Min förhoppning är dock att Sverige med en restriktiv hållning kan utgöra en motvikt och på så vis medverka till att hålla nere kvoterna så långt som möjligt, inte minst för strömmingsbestånden. Det har vi lyckats med tidigare år, och Sveriges röst har därmed bidragit till att vi nu ser en försiktigt positiv trend för dessa bestånd.

Jag vill återigen påminna om att beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet och som ett paket. Beslut fattas alltså inte art för art eller fråga för fråga. Det är av det skälet som jag är angelägen om att regeringen i de kommande förhandlingarna ska ha möjlighet att påverka besluten så långt som möjligt för att förbättra bestånden i Östersjön. Om Sverige skulle ställa orealistiska krav skulle vi riskera att ställa oss helt utanför i en del av förhandlingarna, med effekten att Sverige inte heller kan påverka utgången vad gäller andra arter eller bestånd av intresse för Sverige.

Det är alltså viktigt att kunna göra en sammantagen bedömning av paketet som sådant. Att kunna vara med och påverka är därför en förutsättning för att kunna värna vårt lokala kustnära fiske och för att våra lokala beredningsföretag ska kunna finnas kvar och därigenom bidra till en levande landsbygd och kustsamhällen.

Anf. 9 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Tack till landsbygdsministern!

Vi socialdemokrater är, som vi har talat om vid flera tillfällen tidigare, djupt oroade över situationen i Östersjön, Bottenhavet och Bottniska viken. Det gäller framför allt sill- och strömmingsbestånden, men vi ser också med oro på andra arter – exempelvis laxen, som vi vet är beroende av att det finns föda. När sill och strömming försvinner påverkar det även exempelvis laxen. Vi är alltså väldigt oroade över situationen.

Vi uppskattar såklart att det under resans gång har skett en skärpning av tonen, men vi tycker också att det under senare år har kommit mer och mer larm och varningar om hur illa läget är. För att klara bestånden menar vi att det är viktigt att nu få till en återhämtningspaus, framför allt för sill och strömming. För det långsiktigt hållbara – både när det gäller fisken och när det gäller fiskarna, och då såväl näring som kustfiske – tänker vi att man behöver ta till skarpare metoder nu för att klara av framtiden. Vi tror helt enkelt att det skulle vara till skada för långsiktig överlevnad att inte göra mer än vi gör i dag.

Vi förstod på inlägget från landsbygdsministern att han skärper tonen men av strategiska skäl, för att kunna vara en del av förhandlingen, är försiktig med att säga det som behöver sägas. När det gäller den strategiska bedömningen kan man förstås ha olika ingångar; vi socialdemokrater tror att det behövs en tydlighet om hur illa läget är och att den behövs även på EU-bordet för att kunna dra övriga länder i en riktning som är mer hållbar. Vi tror helt enkelt inte att det räcker med att tala om försiktighet, utan vi menar att en återhämtningspaus är helt nödvändig.

Vi är också oroade över detta med kontrollerna. EU-revisionen har med en skarp anmärkning noterat att det som sker inte är tillräckligt. Vi har i dag inte tillräckliga kontroller och inte tillräcklig efterlevnad av kvoter. Vi socialdemokrater vill därför ha med skrivningar även om detta och få med i rådsslutsatserna att det också är viktigt. Det är nämligen inte nog med att det är för höga kvoter, utan det finns dessutom ett fiske som går utöver dem och där medlemsländerna uppenbarligen saknar ordentliga verktyg – eller inte använder verktygen – för att skydda fisken. Även detta skulle vi alltså vilja ha med.

Vi tycker att det är viktigt att man även nämner laxen. Vi betonar alltså hur läget ser ut för laxen. Vi menar ju att det här hänger ihop, men vi tycker att man behöver få med även det i ståndpunkten.

Slutligen tycker vi att det är viktigt att ta upp, tydligt och med emfas, att det gäller såväl Östersjön som Bottenhavet och Bottenviken, och vi sa därför allt detta i vår avvikande mening i miljö- och jordbruksutskottet i går. Jag vill från Socialdemokraternas sida förstås lyssna på landsbygdsministern för att höra om det finns en möjlighet att gå framåt ytterligare, men annars vill jag säga att vi står fast vid den avvikande mening vi anmälde i MJU.

Anf. 10 DANIEL RIAZAT (V):

Jag delar den uppfattning som har framförts av Socialdemokraterna. Vänsterpartiet vill kanske gå lite längre om det nu blir så att vi inte känner oss nöjda med ministerns svar.

Vänsterpartiet har också framfört i miljö- och jordbruksutskottet, och även tidigare, att vi anser att regeringen inte går tillräckligt långt när det

kommer till att inom EU på något sätt ändå gå i bräschen för att säkra fiskebeståndens framtid när det gäller just sillen och strömmingen. Även när det gäller laxen är det otroligt viktigt.

Jag vill inte upprepa allt som vi har anmält avvikande mening om tidigare eller det som Socialdemokraterna sa och som vi instämmer i. För att kunna komma vidare med min avvikande ståndpunkt och se hur omfattande den ska vara väntar jag och hör vad ministern svarar på det Socialdemokraterna anförde.

Anf. 11 ANNA LASSES (C):

Herr ordförande! Tack, ministern, för informationen!

Jag delar den oro som flera har gett uttryck för och som jag uppfattar att även ministern gav uttryck för i sitt anförande. Det handlar främst om sillen och strömmingen. Jag kommer inte att anmäla någon avvikande ståndpunkt, men jag vill däremot understryka och skicka med att ministern verkligen ska vara tydlig med den oro som finns och hur allvarligt det är. Jag har alltså mer en vädjan. Återigen: Jag vill gärna få ett förtydligande från ministern av att oron är gemensam för oss som sitter här inne.

Anf. 12 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Det som sägs och det som står i ståndpunkten låter väldigt bra. Därför vill jag gå igenom vad det är som faktiskt ligger på bordet.

Det står i kommissionens egen analys att Ices, när det gäller det centrala sillbeståndet i Östersjön, uppskattar att beståndet har legat under Blim under merparten av de senaste 30 åren. Blim handlar om när drastiska åtgärder måste vidtas för att få upp bestånden på säkra nivåer. Beståndet ligger i år fortfarande under Btrigger och kommer med 55 procents sannolikhet att göra det även nästa år, utan något fiske alls. När det gäller Bottniska viken har biomassan legat under gränsen för Btrigger sedan 2021.

Vad är det då som föreslås? Jo, det är en dubblering av fisket i centrala Östersjön jämfört med förra årets kvot. En ökning med 10 000 ton föreslås för Bottniska viken. Den hållbarhet som betonas i ord är alltså i praktiken en ökning av fisket i ett område som är otroligt känsligt och otroligt hårt ekologiskt pressat.

Som vi har hört från tidigare talare finns här en stark vilja, som är representerad även i riksdagen och hos svenska folket, att vidta alla politiska åtgärder för att vända trenden och få tillbaka sillen och strömmingen och ett levande Östersjön.

Jag undrar till att börja med: Vad anser landsbygdsministern är en tillräckligt god förhandling? Även om den svenska ståndpunkten relativt sett kan vara mer progressiv jämfört med andra på mötet kommer vi kanske inte att nå hela vägen fram. Vad anser Peter Kullgren är en tillräckligt god förhandling för att man ska kunna rösta ja till rådets uppgörelse?

Anf. 13 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Mycket klokt har sagts, och jag delar den oro som ledamöterna har uttryckt när det gäller situationen i Östersjön, av samma

skäl. Detta har jag gjort hela tiden under de två år då jag har haft möjlighet att vara ansvarig för fiskeripolitiken.

Man kan dock inte komma ifrån att det är 27 länder som ska komma överens och att vi sätter kvoterna gemensamt. Precis som jag redogjorde för i min inledning hade vi den mest restriktiva linjen förra gången, som också var min första min fiskeförhandling. Det är inget som tyder på att vi skulle gå in med någon annan nivå i dag. Ingen annan har ändrat sig under tidens gång. Detta kan vi tycka oerhört olika om – att det är fel och att de inte förstår – men det är ändå ett faktum att vi på måndag och tisdag i nästa vecka ska fastställa TAC och kvoter för Östersjön.

Mitt absolut övergripande mål är att få kvoterna så lågt satta som möjligt, men jag är inte beredd att gå in i förhandlingarna med ett stenhårt mandat fullt av röda linjer. Eller jag önskar inte det – det är inte jag som bestämmer. Det är min absoluta övertygelse att det bara skulle leda till en sak, nämligen högre kvoter.

Det är möjligt att det kan blidka en nationell politisk opinion om jag står och skriker nej till förslaget, men om det leder till ökade kvoter så att mer fisk tas upp ur Östersjön än om vi hade varit mer återhållsamma och kloka i förhandlingarna och dragit dem åt vårt håll, när läget nu ser ut som det gör, är det inte detta som går först för mig.

Det är en mycket tydlig ståndpunkt. Jag har roat mig med att titta på tidigare ståndpunkter som har tagits fram, och jag kan med fog säga att den här ståndpunkten är mycket tydlig när det gäller inriktningen för regeringens vilja och var vi önskar hamna. Den redogör också för den faktiska förhandlingssituation som vi står inför.

Det är svåra förhandlingar. Eftersom man fattar beslut på det sätt man gör är lösningen framöver fortsatt diplomatiskt arbete, fortsatt dialog och fortsatt resonemang med kollegor runt Östersjön så att vi ökar förståelsen för vårt perspektiv.

Detta var grundanledningen till att jag bjöd in Östersjöländernas fiskeriministrar till ett möte i Norrsundet, där de fick träffa flera småskaliga kustfiskare och höra direkt från dem hur de ser på situationen, hur deras verksamhet har påverkats och vad de tror att lösningen skulle kunna vara. Det varvades med dragningar av våra expertmyndigheter om hur situationen ser ut.

Det är på detta sätt vi påverkar beslut inom EU. Om vi skulle gå in och till exempel säga att en viss typ av fiske, som i sig inte är en del av TAC- och kvotförhandlingarna, ska stoppas eller att det inte ska vara några kvoter alls i detta läge blir våra 2,34 procent i jakten på kvalificerad majoritet inte särskilt avgörande. Och vad händer då? Jo, då placeras vi utanför förhandlingarna, vare sig vi vill eller inte. Jag upprepar igen att det vilar ett stort ansvar på oss om vi landar där, för det kommer bara att leda till en sak: högre kvoter.

Vi har försökt ta fram en ståndpunkt där detta vägs på guldväg så att det med all önskvärd tydlighet framgår vad Sveriges position är. Detta har jag naturligtvis också framfört direkt till mina kollegor, och tjänstemännen framför det i det arbete som just nu pågår.

Om det är någon detaljfråga som jag har missat får ni hojta till så ska jag komplettera.

Anf. 14 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Vi i Sverigedemokraterna tycker att det är en väl avvägd ståndpunkt. Jag uppfattar att det egentligen inte finns så stora åsiktskillnader runt bordet utan att partierna i riksdagen är ganska eniga om situationen. Det handlar snarare om en diskussion om hur man ska uppnå så försiktigt satta kvoter som möjligt i förhandlingarna. Där tycker jag att regeringen har presenterat en modig ståndpunkt.

Det är ett högt spel. Om Sverige inte blir en del av den kvalificerade majoriteten kommer konsekvensen att bli högre satta kvoter. Det är där någonstans som det grundläggande problemet finns. De andra Östersjöländerna vill ligga på övre MSY, medan Sverige i flera fall vill ligga under lägre MSY.

Jag har en fråga om rådgivningen från Ices. Kan ministern redogöra lite för processen för hur Sverige kan påverka uppdraget från kommissionen till Ices? Vilka processer äger rum där? Det är där någonstans man måste börja om man ska kunna påverka de andra länderna, eftersom de tenderar att alltid ligga på absolut högsta möjliga nivå, givet att det är tydligt att Ices rekommendationer ska följas. Om man vill uppnå sänkta kvoter och att de andra länderna inte ska förespråka en betydligt högre kvot måste siffran för övre MSY vara lägre. Det skulle vara intressant att höra lite om processerna där och vilka påverkansmöjligheter Sverige har.

Anf. 15 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Ordförande! Jag har nästan fått svar på min första fråga, och Martin Kinnunen var inne på min andra.

Den första frågan gäller besöket i Norrsundet med ministrarnas kollegor. Fanns det någon form av upplevelse av att de förstod, eller var det bara en trevlig resa? Ministern vet ju inte vad som händer i de olika kabinetten, men upplevdes det som att det fanns någon form av förståelse att få?

Senast i går hade jag möte med ett antal fiskare. De nämnde det som Martin Kinnunen var inne på, nämligen Ices och att kommissionen ställer fel frågor till Ices. Kommissionen måste ju ställa rätt frågor för att vi ska komma dit Sverige önskar, men det gör kommissionen inte i dag. Pågår det något arbete kring hur kommissionen ska agera gentemot Ices och vilka frågor som ska ställas, så att relevanta frågor ställs och vi kommer dit jag upplever att alla här i salen och i riksdagen egentligen vill. Sedan har vi tydligen olika tankar om hur vi ska nå dit.

Anf. 16 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Tack, ministern, för redogörelsen!

Vi står fast vid vår avvikande ståndpunkt. Man kan alltid ha olika funderingar om strategier, men vi menar att det finns en väldig kraft från ministrarna att driva på i så här viktiga och stora frågor. Det har hänt så pass mycket under de här åren, och frågan har vuxit. Den kraft som ministern kan känna bakom sig, både från svenska folket och från oss här i rummet, inte minst oppositionen, skulle kunna hjälpa till mycket för att påverka de andra ministrarna.

Jag vill påpeka något. Tänk om det är så att alla ministrarna som befinner sig i förhandlingsrummet har samma tankar som statsrådet, det vill säga att man går dit med något som är mindre än det man egentligen tycker. Om man sitter med andra kort än dem som ligger på bordet hemma kan det dra

ned de resultat man får väldigt mycket. Det skulle kunna vara så att det är fler statsråd som känner oro för att ta upp hur illa det är ställt med fiskebestånden.

Vi tror att en man kan förändra ett möte, kan förändra en stad, kan förändra ett land och kan förändra en värld. Vi tror att ministern kan ha det självförtroendet i dessa sammanhang eftersom det finns så pass mycket tryck i frågan och eftersom de många nyhetsinslagen om hur illa det ser ut har påverkat många politiker, inte bara i Sverige utan i andra länder. Courage!

Vi står fast vid vår avvikande ståndpunkt.

Anf. 17 DANIEL RIAZAT (V):

Jag tycker nog inte att det enda problemet är att de andra länderna inte vill gå lika långt som Sverige, även om detta absolut är ett problem eftersom vi verkar ha mer gemensamt över gränserna här i Sverige än vad någon av oss har med de övriga regeringarna just nu, i alla fall de flesta, när det kommer till detta.

Ett problem är också att det framställs som att ministern och regeringen vill rädda sillen och strömmingen men ändå inte visar denna ambition i ställningstagandena. Det är där jag inte riktigt hänger med. Om det pågår ett krig någonstans och man ska medla där måste utgångspunkten vara att det ska bli fred. Man kan inte gå in med att det kommer att bli mer krig om man har fred som utgångspunkt. Jag hör lite samma sak i detta fall, alltså att vi, om vi går in med inställningen att vi vill rädda sillen och strömmingen på riktigt, kommer att förstöra hela politiken. Det går inte ihop för mig hur denna strategi funkar.

Jag förstår att det inte är så lätt att sitta och förhandla – speciellt numera, med en massa högnationalistiska regeringar runt om i Europa som kanske inte ens tror på att klimat- och miljöhoten är på riktigt. Där har den svenska regeringen ändå en fördel i att man är på den sidan av den politiska skalan, vilket kanske gör att man kan påverka mer än vad jag skulle kunna göra om jag satt där.

Med detta sagt vill vi från Vänsterpartiet stå fast vid våra tidigare ståndpunkter. Vi vill ha nollkvoter för torskbestånden. När det gäller tillämpningen av ekosystemansatsen anser vi att försiktighetsprincipen ska vara utgångspunkten för ett hållbart fiske. Vi menar att det industriella blandfisket av sill och skarpsill för fiskmjöl i Östersjön måste stoppas.

Från Vänsterpartiet är vi helt med på Socialdemokraternas avvikande ståndpunkt när det gäller en återhämtningspaus, men vi vill gå längre och utöver detta ha nollkvoter utan tidsbegränsning. Vi vill gärna anmäla två avvikande ståndpunkter, en som är gemensam med S och en egen, som jag tror att vi kommer att dela med Miljöpartiet eftersom vi står bakom Miljöpartiets punkter i denna fråga.

Anf. 18 JOANNA LEWERENTZ (M):

Ordförande! Jag tackar ministern för redogörelsen.

Jag vill understryka att Moderaterna såklart delar oron för Östersjön. Det är positivt att vi alla står på samma sida i den frågan.

Jag har fått ta del av oro från fiskare gällande fritidsfisket på odlad lax. Det är glädjande att detta är med i ståndpunkten. Detsamma gäller det småskaliga fisket i västra Östersjön.

Jag tycker att det känns toppen att skicka med en ståndpunkt som tydligt markerar Sveriges förhållningssätt i frågan men också är resultatriktad. Vi behöver ha resultat i frågan.

Som några tidigare har varit inne på är Ices rådgivning och de andra länderna två nycklar för att komma åt frågan ytterligare. Det känns som att ministern har tagit ett steg när det gäller att jobba med de andra länderna. Jag fyller på efter Martin Kinnunens fråga och undrar hur ministern ser på möjligheterna att framgent flytta deras positioner i denna fråga för att vi ska få resultat på riktigt.

Anf. 19 ANNA LASSES (C):

Även om vi befinner oss i olika delar av skalan är vi eniga om att vi är oroliga och vill ha ned kvoterna så mycket som det bara går. Jag vill framför allt önska lycka till och hoppas att ministern känner ett starkt stöd i att han kan gå väldigt långt i sina förhandlingar för att verkligen göra det som krävs för att det ska bli så lite dåligt som möjligt, om jag nu säger så.

Jag tycker också att det ska bli intressant att höra svaret på de frågor som har ställts från andra sidan här i salen.

Anf. 20 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Nu handlar ju inte detta om medlande i ett krig, utan det är en fiskeförhandling med 27 ingående parter och en kommission. Vi är inte en medlande part utan en ingående part. Jag har lite svårt för den jämförelsen.

En annan oerhört stor skillnad är att vi har väldigt bra koll på de andras position. Vi vet väldigt väl vad de tycker, delvis för att många länder har processer som liknar dem vi har. Vi vet därför vad regeringen och riksdagen i respektive land har sagt tidigare. Vi vet vilket resultat de strävar efter i sin förhandling. Många riktar in sig på Ices maximala nivå, medan vi ligger under Ices miniminivå.

Detta är ingenting som jag hittar på. Jag säger heller inte att vi inte vet det när vi kommer in i förhandlingsrummet, utan det vet vi innan. Förhandlingen är på så sätt mer transparent och förutsägbar, eftersom vi har goda relationer med alla dessa länder i många frågor. Vi försöker att ha en kontinuerlig dialog, inte minst på det här området. Ingångsvärdena är alltså givna.

Jag har som sagt gjort en förhandling, men även i tidigare förhandlingar har man troligtvis lyckats med att förskjuta mittpunkten något. Det är så det har landat.

Har vi kommit tillräckligt långt? Nej. Vill vi mer? Ja. Detta är väldigt realpolitiskt. Det händer där och då, och då måste man spela efter den spelplan som är utlagd, med de fakta man har på bordet.

Jag har nyttjat möjligheten att bjuda hit andra. Jag är jätteglad att så många deltog på det mötet; det var ett bra första steg. Det är klart att jag förstår – och hör – vad framför allt de småskaliga fiskarna säger. De ser att det råder en ansträngd situation.

Lösningen på problemet ser olika parter väldigt olika på. Många länder går in med inställningen att fisket har liten påverkan och ser i stället andra saker – miljösituationen i Östersjön, predatorer i Östersjön, att det finns för mycket säl och skarv i Östersjön och så vidare – som de stora problemen. Det är detta vi resonerar om.

Vi ser det som givet att fiskeridödlighet, oavsett om den orsakas av fiske eller något annat, påverkar bestånden. Fiskekvoter är ju någonting som vi de facto äger och kan påverka här och nu. Detta är den argumentation vi för fram.

Jag vill säga lite om Ices. Ices roll diskuteras mycket. Många jätteduktiga svenska forskare ingår i Ices råd. Flera av dem har haft synpunkter på vad rådgivningen grundas på. Det pågår en diskussion om huruvida man ska titta på mer än biomassan, som storleksstruktur och annat. I sammanhanget är det värt att nämna att ingen i den här rådgivningen – inte ens någon av de svenska forskarna – har lämnat någon skriftlig reservation mot förslaget, med tanke på hur systemet funkar.

Detta är en ständigt pågående diskussion. Jag tänkte att Magnus Andersson, som sitter bredvid mig, ska få säga några ord om hur processerna i eventuella förändringar av Ices funkar mer i detalj, så att det blir så rätt och riktigt som möjligt.

Anf. 21 Kanslirådet MAGNUS ANDERSSON:

Ices är en fristående institution som samlar forskare inte bara från EU-länder utan även från andra delar av världen. De får mycket riktigt en beställning från kommissionen som är baserad på de delar som framkommer om den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer.

Inom detta finns det en rad olika typer av arbetsgrupper som jobbar med olika delar. Den del som rör beståndsförvaltning och beståndsuppskattningar är viktig och central, och där pågår ständigt uppdateringar av modeller. Det är sådant som har varit föremål för diskussion här i Sverige givet att det kommer nya modeller och att det blir nya baslinjer. Då blir också historieskrivningen annorlunda när det gäller huruvida man har fiskat på en hållbar nivå eller inte. Den diskussionen dyker upp i skenet av den historiska utvecklingen. Det är dock Ices som utgör det bästa tillgängliga vetenskapliga underlaget.

Vid sidan av detta finns en rad olika typer av indikatorer som ska införlivas i dessa beställningar. Det pågår ett arbete för att ta fram dem. Vilka indikatorer är det? Hur ser de ut? Hur ska de inkorporeras i rådet? Detta är en fråga vi följer väldigt nogsamt. Vi ser till att det finns resurser och att detta arbete fortgår så snabbt som möjligt.

Anf. 22 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Jag fick precis svar på de frågor jag hade tänkt ställa, men jag passar ändå på att skicka med ett lycka till. Försiktighet är nödvändigt. Vi måste bevara och återuppbygga bestånden. Det är bra att ståndpunkten är så tydlig och att vi nu har en ekosystembaserad ansats i det arbete som görs. Det är ett stort, hårt och viktigt arbete som ligger framför oss. Jag hoppas att vi får se ett resultat med så lågt satta kvoter som möjligt.

Anf. 23 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag noterar att de här förhandlingarna nästan låter som en omöjlighet. Jag har full respekt för att det här kommer att bli en svår förhandling. Jag menar inte att landsbygdsministern ska gå in på mötet och skrika ”nej” till allt, utan jag menar att man kan ta med sig det som sägs och det som också är en uttryckt stark vilja från det svenska folket.

Jag vill påminna om att Sverige tidigare har röstat nej i olika frågor, till exempel när det gäller restaureringslagen, och att man också, trots att det saknats stöd bland EU:s befolkning, har lyckats driva ett sänkt skydd av hotade arter i hela EU. Detta har varit framgångsrika sätt att arbeta.

Vi har på dagordningen i dag också ett initiativ från Sverige om att ta upp jakt på skarv och säl och att ta initiativ i de frågorna. Där har vi sett att landsbygdsministern har varit otroligt framgångsrik.

Jag menar att det finns sätt att yttra detta engagemang många gånger om och i olika tappningar samt att skriva de brev som man har varit beredd att skriva när det gäller att sänka skyddet för varg och att stoppa restaureringslagen. Man kan ta initiativ från dessa kampanjer och applicera dem även på fiskekvoterna.

Om man är ärlig med detta engagemang måste det ändå finnas i vågskålen att man någonstans säger: Hit men inte längre! Om man inte får gehör för dessa krav måste Sveriges regering vara beredd att säga nej till det bud som kommer.

Det har ju nämnts att man bör göra rimliga beställningar från Ices och använda detta som ett verktyg för att på sikt kunna påverka hur de andra medlemsstaterna förhåller sig. Man bör ge en tydlig beställning till Ices om en återhämtningsplan, och denna måste vara på plats och användas nästa år.

Regeringen har tidigare framfört krav som omfattar beståndsstorlek och liknande, men detta finns inte med i årets rådgivning. Det måste komma på plats snabbt. Beställningen måste användas när man sedan ger rekommendationer.

Jag tycker också att ståndpunkten skulle kunna vara tydligare vad gäller sill och strömming. Vi menar att Sverige behöver verka för ett moratorium och att inget storskaligt fiske bör tillåtas innan bestånden har varit på säkra nivåer under en längre tid. Ices har redan tagit fram förslag som går i denna riktning. Forskningen är tydligt överens om att det är någonting i den här stilen som krävs.

Jag tycker att regeringen tydligt borde markera ett skifte i förvaltningen. Med den nuvarande modellen blir det mycket av en dragkamp. Vi behöver vända trenderna, och då behöver vi göra mer än bara diskutera kvoterna. Vi behöver också se till att fiskpopulationerna får en chans att återhämta sig.

Jag tycker att man ska vara beredd att säga nej till detta också eftersom det förslag rådet kan komma fram till bryter mot EU:s fiskelagstiftning. Man måste ta hänsyn till Blim och Btrigger.

Utöver detta står jag fast vid vår tidigare aviserade avvikande mening från miljö- och jordbruksutskottet.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Innan vi går in för landning vill jag kontrollera om denna avvikande mening helt eller delvis överensstämmer med Vänsterpartiets. Jag vill att vi utröner vad som är vad.

Anf. 25 DANIEL RIAZAT (V):

Jag tror att innehållet är detsamma. Miljöpartiet går in lite mer detaljerat på de olika punkterna, men vi ställer oss också bakom det. Man kan väl säga att det är samma avvikande ståndpunkt från båda partierna.

Anf. 26 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Det är korrekt. Jag skulle även vilja sälla mig till Socialdemokraternas avvikande mening. Vi är alltså tre partier i den delen.

Anf. 27 ORDFÖRANDE:

Som jag tolkar det uttryckte alltså Vänsterpartiet att man ställer sig bakom Socialdemokraternas avvikande mening i den del som gäller paus. Finns det utöver detta något i Socialdemokraternas mening som Vänsterpartiet inte ställer sig bakom?

Anf. 28 DANIEL RIAZAT (V):

Nej. Låt mig bara fråga Socialdemokraterna: Ville ni ha in laxen och detta med kontroller också?

Anf. 29 JYTTE GUTELAND (S):

Ja. Det är helheten i vår avvikande mening från miljö- och jordbruksutskottet i går. Det är tre viktiga delar.

Anf. 30 DANIEL RIAZAT (V):

Vi står alltså bakom de delarna, och därutöver har vi vår gemensamma avvikande ståndpunkt med Miljöpartiet.

Anf. 31 ORDFÖRANDE:

Det finns alltså dels en gemensam avvikande mening från S, V och MP, dels en avvikande mening från Vänsterpartiet och Miljöpartiet utöver den socialdemokratiska avvikande meningen. Är det så jag ska tolka det? Ja. Bra, då har vi koll på det!

För egen del vill jag ta tillfället i akt att reflektera. Det är en intressant situation när vi sitter och diskuterar och alla är rörande överens om innehållet och diskussionen mer handlar om strategi. Det är ju en viktig roll för EU-nämnden att ha den sortens diskussioner, tycker jag.

För egen del resonerar jag utifrån perspektivet att det är regeringen som är i rummet och har fingertoppskänsla i detta och vet när man tar i så att livstycket spricker. Det låter ändå som om man från nämnden hoppas att regeringen ska driva detta så långt som det går utan att livstycket spricker. Man ska kunna vara med vid bordet och kunna agera som ett ankare i den här förhandlingen. Det är inte på något sätt någon ny förhandlingstaktik utan en taktik som har använts av regeringar åtminstone så länge vi har varit en del av Europeiska unionen, för det är så dynamiken i rummet fungerar.

När man blir lämnad vid sidan av vägen väljer de som har lämnat en där att sätta nivåerna, och man är inte längre en del av diskussionen. Det försämrar också förutsättningarna för att få vara en del av diskussionen nästa gång ärendet kommer upp. För oss som Östersjönation skulle detta vara rent ut sagt förödande givet vår ambition att rädda de fiskebestånd som vi har i Östersjön. Det är väl en reflektion för egen del.

Samtidigt förstår jag – och detta har nog även mitt eget parti gjort sig skyldigt till när vi varit i opposition – att man ändå känner att man vill jaga på regeringen och göra markeringar, vilket har sin uppenbara demokratiska poäng.

Anf. 32 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Det talas om enighet. Jag är inte helt säker på att jag instämmer. Men jag kan ställa en kontrollfråga: Är det så att regeringen också anser att det är en bra väg framåt att nå en hållbar situation för Östersjön genom ett moratorium för sill och strömming?

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Den enighet jag refererade till var kanske snarare den om att rädda våra bestånd. Sedan finns det förstås lite olika meningar om exakt hur detta ska ske. Det var detta jag menade med den strategiska frågeställningen. Det är möjligen där vi skiljer oss.

Anf. 34 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

I TAC- och kvotförhandlingarna kommer regeringen att verka för så lågt satta kvoter som bara är möjligt utifrån det som jag tidigare har redogjort för och med den inriktning på förhandlingsstrategin som jag har gläntat på dörren till. Jag tror att jag nöjer mig med det svaret.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande ståndpunkt anmäld från S, V och MP och därtill en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Iccats årsmöte.

Anf. 36 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Dagordningspunkten avser en diskussion inför årsmötet för den internationella konventionen för bevarandet av tonfisken i Atlanten, Iccat, i november 2024. Det är inte en beslutspunkt på rådet.

Vid rådsrådet förväntas medlemsländerna ge riktlinjer till en EU-position till Iccats årsmöte under andra halvan av november. Vid årsmötet ges medlemsstaterna möjlighet till diskussion om de bestånd som hanteras av organisationen.

För svenskt vidkommande är det av intresse att följa förvaltningen av den blåfenade tonfisken, som förekommer i fångster i svenska vatten. I internationella sammanhang är det kommissionen som företräder EU, eftersom det råder exklusiv kompetens i fiskefrågor.

Regeringen anser att EU i förhandlingarna ska sträva efter att uppnå målen och principerna i den gemensamma fiskeripolitiken, inte minst målet om maximal hållbar avkastning, och att försiktighetsansatsen ska tillämpas i fiskeriförvaltningen med utgångspunkt i den bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivningen.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Slutsatser om en gemensam jordbrukspolitik efter 2027 med fokus på jordbrukarna.

Anf. 38 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Regeringen ser positivt på att ordförandeskapet har tagit initiativ till rådsslutsatser som ska vara vägledande för den tillträdande kommissionen när den utformar förslaget till gemensam jordbrukspolitik efter 2027. Generellt anser regeringen att den kommande reformen ska leda till ökad lönsamhet, konkurrenskraft och förenkling samtidigt som den ska bidra till att gemensamt beslutade miljö- och klimatmål ska kunna uppnås.

Jag bedömer att rådsslutsatserna återspeglar dessa ståndpunkter, och vi har fått gehör för flera av våra skrivningsförslag. Bland annat kan nämnas att slutsatserna tar upp genomförandemodeller för CAP, och grundvillkoren ska förenklas. Regeringen har verkat för att hålla slutsatserna övergripande och välbalanserade.

Precis som när vi diskuterade slutsatser om framtiden för EU:s jordbruk i våras har det även denna gång varit diskussioner när det gäller skrivningar som kopplar till den kommande förhandlingen om EU:s långtidsbudget. Vi har precis som då verkat för att skrivningarna inte ska föregripa dessa. Denna fråga är den största utestående frågan inför rådet. Även där kommer vi att verka för att få rätt balans i texten.

Anf. 39 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag undrar hur man från regeringens sida har tänkt driva på för miljö- och klimatfrågorna och hur man tänker sig att detta ska rimma med den gröna given.

En annan fråga som inte riktigt nämns i den svenska ståndpunkten men som jag tror att landsbygdsministern har ett genuint engagemang för är hur man kan jobba med djurvälfrågor. Vi har just nu en nationell debatt om hur man kan hitta vägar fram för att de bönder som jobbar med djurvälfärd också ska kunna gynnas av detta. Det handlar om beteskravet. Hade man sett till att lösa detta på EU-nivå hade det blivit bättre inte bara för svenska bönder utan för alla bönder i hela EU som jobbar med ökad djurvälfärd. Hur tänker regeringen föra in dessa perspektiv?

Anf. 40 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Vi socialdemokrater kan absolut ställa samma frågor som Miljöpartiet om klimat, miljö och djurvälfärd.

I förslaget till ståndpunkt blir det inte riktigt tydligt vad bedömningen är. Det står att det är viktigt att rådsslutsatserna beaktar Sveriges perspektiv när det gäller den kommande reformen, och sedan tar man upp regeringens prioriteringar. Men gör de det? Hur ligger det till egentligen? Det är lite av ett carte blanche här. Vi känner att vi inte riktigt vet hur landet ligger. Vi skulle gärna vilja att landsbygdsministern utvecklar detta: Hur ligger vi till, och vart är vi på väg med rådsslutsatserna?

Anf. 41 DANIEL RIAZAT (V):

En sak som jag reagerar på i regeringens ståndpunkt är att när det kommer till lönsamhet, konkurrenskraft och det man kallar förenkling står det att den kommande reformen ”ska” leda till dessa saker. Men därefter står det att den ”bidrar till uppfyllandet av gemensamt beslutade miljö- och klimatåtaganden”. Här kan jag tycka att man borde ändra på orden lite,

alltså att den *ska* leda till att vi når de gemensamt beslutade miljö- och klimatåtagandena och att den *bidrar till* lönsamhet och så vidare.

Jag läser in att det görs en värdering av att det viktigaste i detta är lönsamhetsfrågan och inte miljö- och klimatfrågan. Jag vill bara höra hur regeringen tänker. Om det inte är på det sättet kan ju detta ändras ganska omgående.

I övrigt håller jag helt med Socialdemokraterna och Miljöpartiet i deras frågor och kommentarer. Jag inväntar svar där.

Anf. 42 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Jag tycker att man ska läsa det som det står. De miljömål vi har ska vi naturligtvis arbeta för att uppnå.

Jag tror möjligtvis att det finns en ideologisk skillnad här. Jag är helt övertygad om att de som är bäst på att ställa om i klimat- och miljöfrågor är de lantbruksföretag som är lönsamma i grunden. Det är de som kan göra investeringar i ny teknik. Det är de som kan ta de nya kliven. Det är de som blir framgångsrika. Det är de som har råd med den nyaste precisionssprutan och kan minska växtskyddsmedelsanvändningen och så vidare. Så ska man läsa den här slutsatsen. Det är möjligt att vi har olika ideologiska infallsvinklar.

Sedan kanske vi ska ge lite mer bakgrund när det gäller processen kring Sveriges bidrag till detta och det precisa nuläget. Det har min tjänsteman bättre koll på än jag.

Anf. 43 Departementssekreterare GUILLAUME PLATHNER:

Jag nämnde i miljö- och jordbruksutskottet att rådsslutsatserna i hög grad har gått vår väg. Det vi har arbetat främst med är att justera för mindre saker som är specifika för oss. Där kan nämnas att vi vill ha slutsatserna utformade så att de inte utesluter att vi kan ha ettåriga ersättningar för miljö och klimat i pelare 2 och att det är viktigt att förenkla grundvillkoren. Det är två exempel på skrivningar som kommer direkt från oss.

Men generellt sett tycker vi att balansen har blivit bra. Vi har, som ministern sa här, bidragit till att hålla diskussionerna på en övergripande och balanserad nivå.

Anf. 44 ANNA LASSES (C):

Jag vill precis som de andra ha svar på detta med djurväl-färden. Det tycker jag är en oerhört relevant del.

Anf. 45 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Nu sa Anna Lasses det som jag ytterligare ville betona. Det är något som jag har uppfattat en stor enighet om och också ett intresse från landsbygdsministern när vi har diskuterat denna punkt tidigare: Djurväl-färden måste komma in också i dessa frågor i just dessa förhandlingar. Jag är nyfiken på att höra hur Sverige har drivit detta och vad Sverige kommer att driva på för framöver.

Jag skulle också vilja uppehålla mig lite vid de frågor som rör biologisk mångfald. Nästa vecka påbörjas FN:s högnivåmöte för biologisk mångfald, COP 16, i Colombia. Dit kommer också statsrådet Romina

Pourmokhtari komma för att förhandla och verka för att förhindra, hejda och stoppa förlusten av biologisk mångfald.

En del av detta globala avtal handlar om att man ska identifiera och fasa ut miljöskadliga subventioner. Sedan handlar mycket om implementering, både i EU och på nationell nivå.

Enligt en kartläggning som WWF har gjort lägger EU mellan 350 och 520 miljarder på att stödja just aktiviteter som är miljöskadliga och naturskadliga. Den största delen av detta, 58–60 procent, kommer från den gemensamma jordbrukspolitiken.

Det är väldigt brådskande att ställa om dessa subventioner för att kunna gynna den gröna omställningen, vilket står med och betonas, men som helst också skulle kunna styras om till att gynna en ökad djurvälstånd i hela EU.

Är det här någonting som regeringen kommer att föra fram vikten av?

Anf. 46 JYTTE GUTELAND (S):

Ordförande! Även vi vill trycka på inför förhandlingarna hur viktig vi tycker att miljö- och klimatpolitiken är. Vi tycker att det är svårt att veta exakt hur det ligger till med rådsslutsatserna.

Vi anmäler inte avvikande ståndpunkt, men vi vill ändå ha medskickat att vi vill att landsbygdsministern trycker på miljö- och klimatåtgärder och även djurvälstånd. Vi menar att det är en konkurrensfördel för Sverige, och vi tycker också att det handlar om anständighet att ha en nivå för djuren i hela EU.

Vi tror att det behövs röster för det i den tid vi lever i och är inte alls säkra på att den här ideologiska framställningen av vad som driver vad riktigt stämmer i alla lägen. Man kan önska att verkligheten fungerade som i en ideologisk doktrin, men ofta är verkligheten mer komplex. För en realpolitiker är det inte helt förvånande att det är så, tänker jag, som landsbygdsministern har påpekat tidigare. De ekonomiska incitamenten i CAP:en driver väldigt många konstiga ideal och leder till att jordbruket arbetar strömlinjeformat i en enorm stordrift som många gånger inte tar hänsyn till miljö, klimat och djurvälstånd. Det vill jag ha sagt.

Anf. 47 DANIEL RIAZAT (V):

Det var väldigt väl sagt av Jytte Guteland angående detta. Jag tror ändå att ministern har rätt i att det finns olika ideologiska uppfattningar; det är ingenting vi behöver ha en debatt om just nu, för då behöver vi sitta här i några timmar.

Även från Vänsterpartiets sida är det väldigt viktigt att regeringen pratar om hur man ska premiera miljöåtgärder i det här avseendet och att man när det kommer till att bygga lantbrukets lönsamhet på något sätt reglerar rätt åtgärder så att det inte blir så som Jytte Guteland precis mycket riktigt sa, nämligen att det leder åt ett håll som vi inte anser är korrekt.

Djurvälståndet är otroligt viktigt. Vi vet ju att om vi ska ha ett jordbruk i enlighet med de miljö- och klimatmål som vi behöver uppfylla är djurvälståndet, bortsett från den moraliska aspekten, en av de viktigaste frågorna som behöver finnas på plats. Utan det är det faktiskt inte möjligt att göra detta.

Detta vill vi skicka med till regeringen. Vi har vad jag vet heller ingen avvikande ståndpunkt från miljö- och jordbruksutskottet, så vi avvaktar och ser till nästa möte när frågan tas upp.

2024/25:5
18 oktober

Anf. 48 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! I slutsatserna skrivs bland annat om att stöd som ges ska bidra till och uppnå de mål som vi har satt upp på klimat- och miljöområdet. Sedan är det den svenska positionen som vi inte har fått igenom hela vägen. Djurväl färden nämns i slutsatsen, men vår position är ju att det ska vara möjligt att ersätta för lagkrav och praxis för en nivå som överstiger den generella EU-nivån.

Rådsslutsatser tas fram på det sättet att de klubbas med enighet, och det är därför rådsslutsatser ofta blir väldigt övergripande. Det här är ett inskick till kommande processer, så i det här arbetet kommer vi att ha all möjlighet och anledning att återkomma i skarpare lägen.

Med det vill jag inte på något sätt minska värdet av att vi tar fram rådsslutsatser och att vi skickar rådets inspel till den nya kommissionen för det kommande arbetet, men, som sagt, det nämns. Jag har också redogjort för vår linje, som jag också tror att ledamöterna väl känner till, hur vi arbetar kring djurväl färd i övrigt på EU-nivå.

Jag kan väl konstatera även här att det är en besvikelse att den förra kommissionen inte kom längre än vad man gjorde med den aviserade djurväl färdssatsningen. Regeringen beklagar verkligen att det blev så. Vi har tagit upp det i flera bilaterala samtal direkt med kommissionen, vi har tagit upp det på informella och formella rådsmöten och så vidare och det är klart att det är min förhoppning att kommande kommission ska ta det annonserade arbetet i mål.

Anf. 49 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Jag tycker att det är lite knepigt. Det här är en godkännandepunkt, och jag tycker att den svenska ståndpunkten är väldigt tunn.

Vi har ställt frågor om de miljöskadliga subventionerna som också finns i CAP:en, och vi har fått en del svar som i alla fall bekräftar engagemanget kring djurväl färdfrågor, men det är ingenting som jag uppfattar att ministern vill ta in i ståndpunkten.

Är det korrekt uppfattat att varken miljöstyrande incitament för miljöstyrning eller djurväl färd är någonting som man tänker ta med sig i den svenska ståndpunkten? Om det är så får jag överväga att anmäla en avvikande ståndpunkt.

Anf. 50 DANIEL RIAZAT (V):

Jag har också en följdfråga, för jag blev lite förvirrad när ministern sa det sista om rådsslutsatserna.

Vi tar ju ställning till regeringens ståndpunkt och, via regeringens ståndpunkt, bara indirekt ställning till rådsslutsatserna. Nu är det det sagda ordet som gäller, så jag går ju på det också. Men det är en väldigt tunn skriftlig ståndpunkt, och därför vore det bra om ministern förtydligar vilka delar av det som Rebecka Le Moine, Socialdemokraterna och jag själv har tagit upp som man ändå ställer sig bakom. Vissa delar som vi har tagit upp

nämns redan i rådsslutsatserna, men regeringen har inte skriftligt tagit ställning till det.

Kan ministern bara förtydliga detta?

Anf. 51 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Vi säger väl ändå i ståndpunkten att vi står bakom stora delar i rådsslutsatserna som ni har sett. Det är möjligt att det blir lite hårklyverier i det här, men incitament finns redan med i rådsslutsatserna, och det står vi bakom och så vidare.

Jag kanske behöver lite vägledning i vad frågan egentligen är. Jag förstår att det är ståndpunkten som gäller, men ni har ju också fått rådsslutsatserna som vi står bakom. Vill ni att det som står i rådsslutsatserna även ska stå i ståndpunkten? Räcker det inte med att vi säger att vi säger vi står bakom det som står i slutsatserna?

Anf. 52 ANNA LASSES (C):

Jag tror att det handlar om ett förtydligande. Det står ju att för regeringen är det viktigt att rådsslutsatserna beaktar Sveriges perspektiv när det gäller att den kommande reformen ska leda till lönsamhet, konkurrenskraft och förenkling samtidigt som politiken bidrar till uppfyllandet av gemensamma miljö- och klimatåtagande.

Där finns inte djurvälzfärden med. För min del skulle det räcka med att landsbygdsministern förtydligar att djurvälzfärd faktiskt finns med där, så det är egentligen frågan.

Anf. 53 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Det nämns ju i slutsatserna, och jag drog också regeringens position kring frågorna om att kunna ge ersättning till högre ställda djurvälzfärdskrav och så vidare.

Men detta är rådsslutsatser, och hela den linjen har ju inte gått igenom. Vi har inte fått gehör för det, för vi är relativt ensamma även i den frågan. Men detta är regeringens position och har så varit länge, och det är någonting vi fortsätter att driva.

Anf. 54 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Jag tänker att det som reflekteras i den svenska ståndpunkten ger oss en hint om vad man kommer att driva vid förhandlingsbordet. Där har man valt ut några väl valda ord, och jag tolkar också landsbygdsministern som att man vill försäkra om att det finns ett engagemang. Men från min och Miljöpartiets sida är det viktigt att skriva in djurvälzfärden som en del av den svenska ståndpunkten.

Jag kan ändå avisera en avvikande ståndpunkt, både vad gäller att driva på för djurvälzfärd i just denna förhandling och vikten av att styra om miljö- och naturskadliga subventioner i takt med det som Kunming–Montréal-avtalet kräver. Till 2030 ska det här vara i mål, och de höga ambitionerna finns faktiskt inte reflekterade ens i slutsatserna.

Jag vill därför anmäla en avvikande ståndpunkt kring detta.

Anf. 55 DANIEL RIAZAT (V):

Jag väljer också att anmäla en likalydande avvikande ståndpunkt eftersom jag inte tycker att det blir tillräckligt tydligt. Det handlar inte om hårklyveri, för om det hade varit så hade ju alla regeringens ståndpunkter kunnat vara på tre rader där man bara hänvisar till att vi ställer oss bakom en rådsslutsats eller inte. Så går det inte riktigt till generellt.

Det är ganska tydligt att regeringen har skrivit på det här sättet för att ni vill ha ett utrymme att inte styras av riksdagen, eller vad man ska säga, när det kommer till de här frågorna på ett mer detaljerat sätt. Jag menar, vem kan inte ställa sig bakom det som regeringen har skrivit här? Det kan i princip alla här göra, men det handlar ändå om vissa detaljer i rådsslutsatserna där regeringen behöver yttra sig vad man tycker.

Det har inte gjorts i det här fallet, förutom att det har nämnts att djurvälstånd finns med i rådsslutsatserna. Det säger mig ingenting. Jag vill fortfarande veta om det är en av de frågor som regeringen kommer att ta upp eller inte. Det är viktigt för mig, inte huruvida det står där eller inte, för jag är här för att ta ställning till regeringens ståndpunkt. Det är den vi har makten att styra.

Vi har inte makten att styra själva slutsatsen i slutändan; det har ni som regering. Men vi ger er mandatet, och då behöver vi få ett underlag som är tillräckligt bra för att kunna göra det.

I det här fallet är det en väldigt tunn ståndpunkt, och den skulle kunna innebära exakt vad som helst egentligen, för alla kan ställa sig bakom den.

Jag kommer alltså att anmäla en likalydande avvikande ståndpunkt som Miljöpartiet.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Är det samma som Miljöpartiet, eller är det en egen?

En likalydande.

Anf. 57 JYTTE GUTELAND (S):

Det är visserligen tidigt i processen, men vi var också bekymrade över att det var så tunt. Jag menar, man kan ju resonera på olika sätt här, men vi tycker att den här gången har ministern valt en ståndpunkt som är väldigt tunn jämfört med tidigare. I vanliga fall brukar vi få mer kött på benen hur man ställer sig, och eftersom prioriteringen är djurvälstånd tycker vi nog ändå att man kan lägga in ordet "djurvälfärd".

Jag tycker inte att det är en stor sak som skulle förändra förhandlingarna för ministern. Men det är en stor sak för djuren, så det ordet lägger vi gärna till.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Är det då samma ståndpunkt eller en smalare? Jag förstod det som att Miljöpartiet och Vänsterpartiet också hade en komponent med biologisk mångfald i sin avvikande ståndpunkt, inte bara djurvälstånd.

Anf. 59 JYTTE GUTELAND (S):

Nu tyckte jag att diskussionen handlade om djurvälstånd, så vi lägger in det.

Anf. 60 ANNA LASSES (C):

Eftersom även jag känner mig lite småförvirrad vill jag faktiskt också försäkra mig om att det trycks på just djurvälstånd. Då blir det förmodligen en avvikande ståndpunkt som är likalydande med Socialdemokraternas, om jag tolkar saken rätt.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt men med en avvikande ståndpunkt från S, V, MP och C gällande djurvälstånd och därtill en avvikande ståndpunkt rörande biologisk mångfald från Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Vi kommer då in på nästa punkt på dagordningen. Det är punkt 6, Utmaningar som EU:s livsmedelskedja står inför.

Anf. 62 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Det är information och åsiktsutbyte. Det ungerska ordförandeskapet önskar ta upp frågan om vilka utmaningar som EU:s livsmedelskedja står inför.

Regeringen anser att frågan om utmaningar för EU:s livsmedelskedja och vad som kan göras för att stärka dess konkurrenskraft är angelägen att diskutera.

Bland de utmaningar som regeringen särskilt vill uppmärksamma finns konkurrenskraft, regelförenklingar, innovation, hantering av klimatförändringen, djur- och växtsjukdomar, antimikrobiell resistens samt frågan om försörjningstrygghet och livsmedelsberedskap.

Vi vill efter frågor kring den svenska ståndpunkten i går poängtera vikten av att vidta preventiva åtgärder för att bekämpa djur- och växtsjukdomar, bland annat genom importkontroll, barriärer och övervakning.

Anf. 63 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag tycker att det är positivt att man nämner antimikrobiell resistens och One Health-perspektivet med mera. Jag har av tidigare inlägg från landsbygdsministern också uppfattat det som att man var besviken när kommissionen inte gick vidare med det större djurvälståndspaketet.

Under förra EU-mandatperioden samlades det in mer än 1 miljon underskrifter för att ställa krav på att fasa ut och få bort burhållning i hela EU. Jag läser det lite som att det också är det man snuddar vid i denna ståndpunkt. Men jag vill fråga landsbygdsministern om han tycker att detta är en viktig fråga att ta vidare. Det finns en säkerhetsaspekt i detta. Burhållning av djur innebär en stor risk för epidemier och att djursjukdomar sprids och också sprids till människor. Det finns såklart också moraliska perspektiv när det gäller att få bort burhållning av djur i EU. Instämmer landsbygdsministern i att det är viktigt att ta vidare frågorna om att fasa ut burar i hela EU?

Anf. 64 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Jag ska försöka vara snabb. Jag vet att vi kanske inte har förväntat oss ett långt möte i dag, men det är viktiga frågor.

När det gäller frågan om livsmedelskedjan vill vi socialdemokrater först berömma att man tar upp detta med antibiotikaresistens. Vi tror att det är något som behöver betonas oftare. Vi tror också att det finns en möjlighet här att få fram det, för detta är något som bör beröra inte bara Sverige utan hela EU och i förlängningen hela världen. Det är väldigt stora frågor och jättebra att de finns med.

Men i andra stycket här finns det en beskrivning som vi tog upp i miljö- och jordbruksutskottet. Jag har inte förstått att det har blivit någon ändring kring den. Det gäller bekämpning. Det är en mening som lyder: Det är viktigt med ett tydligt budskap om de allvarliga konsekvenser som kan uppstå för djur-, växt- och folkhälsan om inte förebyggande insatser och bekämpning genomförs.

Vi har väldigt svårt att förstå vad bekämpning handlar om i detta avseende. Vi förstår inte om det handlar om det svar vi fick i miljö- och jordbruksutskottet, att det gäller djursjukdomar. Skulle det vara djursjukdomar som ligger bakom detta är vi helt med, men då vill vi att det ska stå så i stället. Om det i stället handlar om bekämpningsmedel och det som man kanske kan läsa sig till om man tittar på helheten tycker vi inte att det är rimligt att det står så i detta sammanhang. Vi menar att det kan leda tanken till att det vore bra för folkhälsa, djurliv och ekosystem med mer bekämpningsmedel, och det håller vi inte med om.

Anf. 65 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Jag förtydligar vad jag läste i slutet av mitt förra anförande. Vi vill efter frågor kring den svenska ståndpunkten i går i MJU poängtera vikten av att vidta preventiva åtgärder för att bekämpa djur- och växtsjukdomar, bland annat genom importkontroll, barriärer och övervakning.

Skulle det röra bekämpningsmedel hade vi skrivit det. Det har inte ändrats sedan igår, så det rör inte bekämpningsmedel.

Exempel på bekämpningsåtgärder mot djursjukdomar är bland annat barriärer, importkontroll, regionalisering, slakterikontroll, vaccination och övervakning. Motsvarande exempel när det gäller växtsjukdomar är avbarkning, avgränsning, importkontroll, isolering och övervakning.

Detta rör alltså inte bekämpningsmedel.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Då gäller det bekämpning av djursjukdomar – bra.

Anf. 67 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag uppfattade inte något svar från landsbygdsministern, men jag kan säga att när det gäller att bekämpa eller förebygga sjukdomar, zoonoser, som kan spridas till människor är just djurhållning och djurtransporter väldigt viktiga.

Jag tänker nog inte anmäla någon avvikande ståndpunkt, men jag vill göra ett medskick om att man också ska ta med dessa delar. Det finns ett stort stöd. Det här var ju en fråga som fick mer än 1 miljon av EU:s medborgare att skriva under, och då behöver det tas vidare. Jag vill gärna göra det medskicket, och jag hoppas att det kan drivas.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi tar oss vidare på dagordningen och kommer till punkt 7, Handelsrelaterade jordbruksfrågor.

Anf. 69 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! I likhet med rådsrådet i juli förväntas kommissionen även denna gång informera om aktuell handelsstatistik, jordbruksförhandlingarna i WTO, frihandelsavtalsförhandlingarna och viktiga bilaterala frågor.

Fokus för jordbruksförhandlingarna i WTO har sedan den 13 februari varit att först ta fram en färdplan för förhandlingarna för att därefter inleda substansdiskussioner. Efter sommarens misslyckande är metoden under hösten i stället att arbeta i mindre grupper med tematiska frågor.

Ett annat område där det går långsamt gäller frihandelsavtalsförhandlingarna. Icke desto mindre går det framåt, och förhandlingarna kommer att pågå under hösten, bland annat med Mercosur.

Givet regeringens prioriteringar avseende stödet till Ukraina är Sverige drivande i att EU ska belägga ännu fler ryska varor med högre tull och att det ska ske snarast. Förhoppningen är att kommissionen ska presentera sitt förslag under de närmaste månaderna.

EU:s handelsagenda präglas även av Kina på olika sätt. Sverige stöder den WTO-tvist som EU initierat på grund av Kinas antisubventionsutredning mot europeiska mejeriprodukter. EU ifrågasätter att Kina använder sig av handelspolitiska skyddsinstrument utan stöd i WTO-rätten.

Slutligen har det ungerska ordförandeskapet efterfrågat hur EU:s jordbrukare kan dra nytta av handeln på medellång och lång sikt.

Regeringen avser att betona vikten av att nå en överenskommelse i WTO:s jordbruksförhandlingar. Pågående frihandelsavtal sluts, och flera nya inleds. Det rör sig bland annat om tids- och resurskrävande processer där ambitionsnivån från både EU och våra motparter styr när framsteg kan ske.

Några medlemsstater kan ta upp spegelklausuler som en lösning. Regeringen vidhåller dock att införandet av så kallade generella spegelklausuler bör undvikas men är öppen för att beakta förslag från fall till fall om de är WTO-förenliga och leder till ökad hållbarhet.

Anf. 70 MARKUS SELIN (S):

Ordförande! Tack, statsrådet, för redogörelsen! Detta är känd materia. Denna regering har som regel strukit ordet rättvis när det gäller handel. Vi socialdemokrater vet att Sverige länge har varit pådrivande för en rättvis internationell handel som värnar exempelvis miljö, klimat, arbetstagares rättigheter och hållbarhet.

Herr ordförande! Vi har gjort det förut och skulle även i dag vilja lägga till ordet rättvis, så att det blir: fri, hållbar, regelbaserad och rättvis handel.

Anf. 71 ANNA LASSES (C):

Jag tänker inte debattera detta, för det har vi gjort många gånger. Däremot anmäler jag vår avvikande ståndpunkt, som då är densamma som Socialdemokraternas angående ordet rättvis.

Anf. 72 DANIEL RIAZAT (V):

Även vi i Vänsterpartiet har tagit upp detta många gånger. Det är väldigt tråkigt att regeringen inte vill se rättvis handel, för det är väl så det måste tolkas om man inte anser att ett ord kan läggas till. Vi vill anmäla en exakt likalydande avvikande ståndpunkt.

När det gäller handelsstörande åtgärder ser vi hellre en prioritering av åtgärder för att motverka monokultur i produktion och fiske, för att stoppa hälsofarliga bekämpningsmedel samt för att stärka småbrukare.

Sedan vill jag anmäla ytterligare en avvikande ståndpunkt. Det pratas om ryska varor i detta. Vi undrar varför det inte finns med något om israeliska varor. Det pågår just nu ett folkmord gentemot Palestina, som den israeliska statsmakten leder. Det behöver vidtas åtgärder även på handelsområdet gentemot Israel. Menar vi allvar med att vi på något sätt vill stoppa det hemska som händer är detta ett sätt. Annars undrar man varför det sker mot Ryssland. Det är ju väldigt snarlika situationer, så att säga. Vi tycker att man ska sluta hyckla i denna fråga och helt enkelt införa denna typ av handelstullar och sanktioner även gentemot Israel.

Anf. 73 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Detta är en fråga som vi har diskuterat många gånger, och även vi står bakom att ordet rättvis bör kunna föras in i den svenska ståndpunkten.

Jag tänker än en gång lyfta upp djurvälzfärden, för detta är en fråga där jag tror att det finns en stor enighet och även intresse för landsbygdsministern. Det handlar helt enkelt om att vi inte ska importera kött eller animalieprodukter som har sämre djurvälzfärd och som på ett olyckligt sätt kan bidra till att försvåra möjligheterna för svenska bönder, som har högt ställda krav på djurvälzfärd och miljöområdet. Vi tycker att det är viktigt att ha detta i åtanke när man pratar om dessa frågor.

Sedan finns det en sak som jag tycker kan vara värd att nämna. Denna regering talar ofta varmt om hur man ska göra regelförenklingar och minska den administrativa bördan för den enskilda lantbrukaren. Men vi kan beakta komplexiteten i de här stora handelsavtalen. De innebär som regel ett stort försprång för de absolut största företagen, som kan ha anställda jurister som kan plöja igenom de enorma luntorna med lagtext. Det är inte ofta dessa väldigt komplicerade avtal hjälper de enskilda och de små och mellanstora jordbrukarna – tvärtom. Det vill jag också få sagt.

Anf. 74 ORDFÖRANDE:

Jag undrar konkret kring avvikande meningar.

Anf. 75 REBECKA LE MOINE (MP):

Vi står fast vid vår avvikande ståndpunkt, som är gemensam, om att ordet rättvis bör föras in. Det andra är mer medskick.

Anf. 76 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Jag drar det igen: Regeringen har ståndpunkten att Sverige ska verka för en fri, hållbar och regelbaserad världshandel. ”Rättvis” är ett av de adjektiv som står med i WTO-avtalens preambel liksom i WTO-deklarationen för att definiera den handel som eftersträvas. Regeringen anser att stöd till ett multilateralt regelbaserat handelssystem inkluderar ”rättvis”.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt från S, C, V och MP vad gäller ”rättvis” och därutöver en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Övriga frågor.

Anf. 78 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Jag vill under denna punkt informera om att Sverige har tagit initiativ till en övrig fråga på kommande rådsmöte. Det gäller möjligheten till en aktiv förvaltning av säl och skarv, arter som under 20 års tid har haft en hög tillväxt och som har en alltmer betydande påverkan på fiskbestånden.

Flera Östersjöländer, såsom Finland, Estland och Lettland, har valt att stå bakom den svenska noten. Vi förväntar oss att noten ska ge ett ökat tryck i frågan. Målet är att EU-lagstiftningen anpassas till behovet av en beståndsreglerande jakt på säl och skarv till skydd för sviktande fiskbestånd.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Jag begär nu själv ordet för att få detta fört till protokollet. När vi pratar om säl – vilka sälarter är det vi pratar om primärt i detta initiativ? Jag tänker på gråsäl, knobbsäl och vikare. Eller är det samtliga? De har ju lite olika bestånd och lite olika förutsättningar för en förvaltningsbar stam.

Anf. 80 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Det handlar om samtliga sälar. Vi har genom andra regleringar koll på bestånden och vilka bestånd som är starkare och svagare.

Det ska inte ses i ljuset av det här, men som EU-nämnden vet är ett förbud mot handel med sälprodukter något som Sverige har drivit på för länge. Vi bedömer att det skulle minska intresset för en jakt som är ganska komplicerad.

Anf. 81 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Jag vet att det här är en övrig fråga, men jag tycker att det nästan blir lite ironiskt att detta är det initiativ som man tar för att få bukt med de låga fiskbestånd som exempelvis Östersjön lider av.

Jag vill uppmuntra till att också ta liknande initiativ för att se till att hitta enighet i hur man kan minska fiskekvoterna, för jag tror att också de har betydelse för hur fiskbestånden och Östersjöns ekologiska skick ser ut.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar för egen del att Moderaternas tolkning av läget är att landsbygdsministern ämnar göra både och.

Vi tackar för informationen, och med det tackar vi också landsbygdsministern med medarbetare för hans insats under dagens sammanträde.

2024/25:5
18 oktober

Innehållsförteckning

§ 1 Jordbruks- och fiskefrågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	1
Anf. 3 MARKUS SELIN (S).....	1
Anf. 4 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	1
Anf. 5 MARKUS SELIN (S).....	1
Anf. 6 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	2
Anf. 9 JYTTE GUTELAND (S)	4
Anf. 10 DANIEL RIAZAT (V).....	4
Anf. 11 ANNA LASSES (C).....	5
Anf. 12 REBECKA LE MOINE (MP).....	5
Anf. 13 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	5
Anf. 14 MARTIN KINNUNEN (SD)	7
Anf. 15 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	7
Anf. 16 JYTTE GUTELAND (S)	7
Anf. 17 DANIEL RIAZAT (V).....	8
Anf. 18 JOANNA LEWERENTZ (M).....	8
Anf. 19 ANNA LASSES (C).....	9
Anf. 20 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	9
Anf. 21 Kanslirådet MAGNUS ANDERSSON	10
Anf. 22 ELIN NILSSON (L).....	10
Anf. 23 REBECKA LE MOINE (MP).....	10
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 25 DANIEL RIAZAT (V).....	12
Anf. 26 REBECKA LE MOINE (MP).....	12
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 28 DANIEL RIAZAT (V).....	12
Anf. 29 JYTTE GUTELAND (S)	12
Anf. 30 DANIEL RIAZAT (V).....	12
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 32 REBECKA LE MOINE (MP).....	13
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 34 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	13
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 36 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	13
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 38 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	14
Anf. 39 REBECKA LE MOINE (MP).....	14
Anf. 40 JYTTE GUTELAND (S)	14
Anf. 41 DANIEL RIAZAT (V).....	15
Anf. 42 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	15
Anf. 43 Departementssekreterare GUILLAUME PLATHNER	15
Anf. 44 ANNA LASSES (C).....	15
Anf. 45 REBECKA LE MOINE (MP).....	15
Anf. 46 JYTTE GUTELAND (S)	16
Anf. 47 DANIEL RIAZAT (V).....	16

Anf. 48	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	17
Anf. 49	REBECKA LE MOINE (MP)	17
Anf. 50	DANIEL RIAZAT (V)	17
Anf. 51	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	18
Anf. 52	ANNA LASSES (C)	18
Anf. 53	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	18
Anf. 54	REBECKA LE MOINE (MP)	18
Anf. 55	DANIEL RIAZAT (V)	19
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 57	JYTTE GUTELAND (S)	19
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 59	JYTTE GUTELAND (S)	19
Anf. 60	ANNA LASSES (C)	20
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 62	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	20
Anf. 63	REBECKA LE MOINE (MP)	20
Anf. 64	JYTTE GUTELAND (S)	20
Anf. 65	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	21
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 67	REBECKA LE MOINE (MP)	21
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 69	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	22
Anf. 70	MARKUS SELIN (S)	22
Anf. 71	ANNA LASSES (C)	23
Anf. 72	DANIEL RIAZAT (V)	23
Anf. 73	REBECKA LE MOINE (MP)	23
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 75	REBECKA LE MOINE (MP)	23
Anf. 76	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	24
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 78	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	24
Anf. 79	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 80	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	24
Anf. 81	REBECKA LE MOINE (MP)	24
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	25